

Dnes - v čase pandémie - počúvame z každej strany, ako si ochorenie COVID-19 nevyberá a berie si životy starých, ale i mladých ľudí. Či chceme, alebo nie, táto skutočnosť nás ovplyvňuje. Zrazu je smrť akosi na dosah. Pre každého z nás. Nik nevie predvídať priebeh nákazy ani to, ako sa konkrétny organizmus s touto skutočnosťou vyrovná.

Každopádne sme sa stali pozornejšími, vnímame bezprostredne aj túto možnosť - odchod zo sveta.

Najpozoruhodnejšou otázkou pre veriaceho človeka sa stáva tá, že hoci sme pripravení na prechod z pozemskej formy života a neustále si ožívujeme vieru v posmrtný život, sme vystrašení z toho, že by sa to skutočne mohlo udiť úplne nečakane a nepripravene.

Prečo je to tak? Lebo ide o najzávažnejšiu vec v našom živote. Ide o smrť.

Azda najzložitejšia vec, ktorú človek rieši vo chvíli, keď ochorie, je samota. Tento pocit ho vyrušuje a spôsobuje mu psychickú nepohodu. V súvislosti s ochorením COVID-19 je práve tento aspekt samoty jej priamym dôsledkom. Človek zostáva v kľúčovej chvíli zomierania úplne sám. V najrozhodujúcejšom zápase života - sám.

Vybojovať tento zápas a prestať sa báť smrti je veľmi komplexný a náročný proces.

V medicínskej terminológii sa rozlišuje viacero fáz umierania. Ideálne je, ak sa človek dostane cez všetky až po schopnosť vedome prijať zomieranie, svoju smrť. Tento zápas však nie je nijako jednoduchý a každá fáza si vyžaduje svoj čas. Pri pandemickom ochorení tento čas vôbec neexistuje.

Už len predstava vyrovnania sa s prvotným šokom, že zomierame, je náročná, k prvotnej panike sa viaže beznádej, obrovský smútok, často sebalútosť. Tu sa akútne vynára otázka: Prečo práve ja? Odpoveď na ňu je spravidla agresia, nespoločenské správanie, obviňovanie okolia, Boha, vyžadovanie neprimeranej pozornosti. Je to fáza zosypaných plánov, v ktorej sa stráca kontrola nad správaním a schopnosť racionálne uvažovať. Túto etapu spravidla strieda mobilizovanie všetkých síl a hľadanie nového cieľa. Je to snaha získať ešte nejaký čas na naplnenie životného poslania, nápravu.

Ak niet dostatok času a neprichádza k zlepšeniu stavu, človek začína rezignovať, začína byť apatický a nadobudne pocit nezmyselnosti až zbytočnosti. Človek sa uzatvára do seba, pociťuje bezmocnosť, stráca záujem. Upadnutie do rôznych foriem depresie je charakteristické práve pre túto etapu. Veľa závisí od schopnosti zvládať ťažké a zložité životné situácie.

Prekonať prvotné zúfalstvo, následne prijať skutočnosť takú, aká je, a napokon s plným vedomím akceptovať nadchádzajúcu smrť, ktorá pre veriaceho človeka nie je definitívnym koncom, ale prerodom do inej formy života, je ideál. Nie každému je dopriate odchádzať

takto z tohto sveta.

Človeku, ktorý prišiel na tento svet, aby si ho podmanil a všetko stvorenie podrobil svojim potrebám, sa pri otázke zmyslu života a smrti, ktorá ho tu na zemi ukončí, žiada najsť racionálne východisko.

Kým v minulosti stačilo žiť s vedomím, že na zachovanie rodu sa oplatilo žiť, namáhať a zomierať, dnešný človek ovplyvnený kresťanstvom a vierou v posmrtný život sa viac neuspokojuje s týmto argumentom. Napriek nádeji, ktorá pramení zo zmrŕvychvstania Ježiša Krista, sa však súčasný človek zdá byť viac telesným než duchovným.

Ohraničenosť medicíny, psychické choroby, individualizmus, prítomnosť ateistického prístupu k životu a teórie o definitívnom konci sú neustále zdrojom oprávneného strachu zo smrti pre mnohých ľudí.

Napriek tomu zostáva pre nás ideálom prekonať strach, nech by bol akokoľvek veľký, a prijať smrť ako nevyhnutnú súčasť nášho života. Ježiš Kristus nám nie raz pripomenul, že odchádza k Otcovi, kde nám ide pripraviť miesto. (Jn 14, 1 - 7) Verme, nebráňme sa tomu, nechcime prehliadať túto skutočnosť.

Katechizmus Katolíckej cirkvi nás povzbudzuje a tiež pripomína, aby sme sa pripravovali na hodinu svojej smrti („Od náhlej a nepredvídanej smrti vyslobod' nás, Pane“; niekdajšie Litánie k všetkým svätým), aby sme prosili Božiu Matku o orodovanie za nás „v hodinu našej smrti“ (modlitba „Zdravas', Mária“) a aby sme sa zverovali svätému Jozefovi, patrónovi dobrej smrti:

„Vo všetkom by si mal konať a myslieť tak, akoby si dnes mal umrieť. Keby si mal dobré svedomie, smrti by si sa veľmi nebál. Lepšie by bolo chrániť sa hriechu, než utekať pred smrťou. Ak nie si dnes pripravený, ako budeš zajtra?“ (Nasledovanie Krista)

Kresťanský pohľad na smrť je vynikajúcim spôsobom vyjadrený v liturgii Cirkvi:

„Veď tým, čo veria v teba, Bože, život sa neodníma, iba mení; a keď skončíme život v smrteľnom tele, máme pripravený večný príbytok v nebesiach.“ (Rímsky misál, prefácia o zosnulých) Smrť je koniec pozemského putovania človeka, času milosti a milosrdenstva, ktorý mu Boh dáva, aby žil svoj pozemský život podľa Božieho plánu a rozhodol o svojom konečnom osude.

Istý mladý muž navštevoval každý deň svojho otca pri nemocničnom lôžku, na ktoré bol pripútaný zhubnou rakovinou. Jeho stav sa zo dňa na deň zhoršoval. Videl, ako veľmi trpí, a videl i to, že ani zvyšovanie dávok morfia nemá predpokladaný účinok. Preto sa odhodlal k takýmto slovám povzbudenia: „Otec, vidím, že veľmi trpíš, prosím ťa už len o jedno, odíď. Odíď v pokoji, veď si zmierený s Bohom, so mnou, s ostatnými, lebo všetko je už ukončené

a všetko, čo nasleduje, bude lepšie pre teba i pre nás...” A otec o niekoľko hodín skutočne pokojne odišiel.

Niekedy je to o odvahe vysloviť takéto slovo, inokedy o odvahe počuť ho a chcieť ho počuť, aby nás myšlienka na smrť neparalyzovala a neničila ten čas života, ktorý ešte máme k dispozícii. Žime tak, aby sme v ktorejkoľvek chvíli života mohli povedať: „Môj život stál za to, žiť ho naplno.“

Strach zo zomierania nás môže paralyzovať. Nedá sa mu úplne vyhnúť, ale možno ho vedome prekonať. Ak sme veriaci, žijeme predsa nádejou na večný život. Preto sa pripravme úplne vedome na stretnutie s Pánom, nevyhýbajme sa tejto téme, pomôžeme tým nielen sebe, ale všetkým, ktorí sú zneistení, ktorí sa boja a stali sa obeťou rozličných druhov strachu.

Ján Štefanec, SVD

Článok bol publikovaný v časopise [Zasvätený život 01/2021](#).

The post [Prečo sa bojíme zomierania?](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

(Zamyslenie zo stránky zasvatenyzivot.sk.)